

4. Međunarodna konferencija Sarajevske berze – burze
Sarajevo, 13.10.2009.

Fondovska industrija na raskršću – Zakon o investicijskim fondovima

Mr. Nedim Šaćiragić
Predsjednik Uprave ILIRIKA DZU d.o.o. Sarajevo

Uvod

- U BiH posluje ukupno 25 ZIF i 8 OIF
- FBiH 11 ZIF i 5 OIF, RS 14 ZIF i 3 OIF
- Ukupna imovina kojom upravljaju iznosi:
 - ZIF – preko 1,5 milijardi KM
 - OIF – preko 10,5 miliona KM

Zakonska regulativa

- Donesen krajem 2005. godine u RS, a krajem 2008. godine u FBiH
- Osnovna karakteristika oba zakona je visok stepen usaglašenosti sa regulativom okruženja, ali ne i u potpunosti sa regulativom EU tržišta
- Problematika iz prošlosti zahtjevala je niz specifičnosti (izuzetaka) – što je za direktnu posljedicu imalo i teškoće u kreiranju zakonskog okvira kao i to da su podzakonski akti većim dijelom neusaglašeni na nivou entiteta

Tipologija fondova

1) pravni tretman fonda

- Otvoreni – imovina bez pravne osobnosti (svakodobni otkup udjela)
- Zatvoreni – d.d.

2) način prikupljanja kapitala

- Javnom ponudom – neograničenom broju osoba sredstvima javnog informisanja
- Privatnom ponudom – osobama koje udovoljavaju zahtjevima kvalificiranih ulagatelja

3) fondovi opšte namjene i specijalizirani fondovi

- Specijalizirani: fondovi za ulaganje u neuvrštene vrijednosne papire, nekretnine, i sl.

Zatvoreni investicijski fondovi

- Usaglašavanje strukture portfelja
- Restrukturiranje portfelja
- DUF-ovi - razvoj novih proizvoda – upravljanje portfeljem, osnivanje novih fondova
- Indirektni efekti: privlačenje stranih portfeljskih ulagača na tržište BiH, porast vrijednosti dionica, buđenje svijesti ulagača da uložena sredstva u ZIF-ove nisu izgubljena

Otvoreni investicijski fondovi

- Strukturiraju svoj portfelj postepeno
- Nalaze se u veoma dobroj poziciji za privlačenje novih ulagača – sa stanovišta tržišta i legislative
- Baziraju se na aktivnom pristupu klijentima i tržištu kapitala
- Moraju biti nosioci izgradnje svijesti da su tržište kapitala i investiranje javna dobra
- Razvoj različitih vrsta fondova i upravljanje portfeljem
- Poslovi koje rade imaju izrazito mjerljiv efekat

Karakteristike različitih tipova fondova

	Dionički	Mješoviti	Obveznički	Novčani
Karakteristika	Dinamičan	Umjereno konzervativan	Konzervativan	Jako konzervativan
Struktura portfelja	Pretežno dionice	Dionice i obveznice	Pretežno obveznice	Trezorski i blagajnički zapisi, obveznice
Očekivani godišnji prinos	10% – 25%	7% – 10%	5% - 7%	3% - 4%
Preporučeno trajanje ulaganja	Dugoročno	Duže od 2 godine	Više od godinu dana	Kratkoročno
Oscilacija cijene udjela	Umjerena/ visoka	Umjerena	Niska	Jako niska
Kome je fond namijenjen	Spremni ste investirati na duže razdoblje i očekujete natprosječne prinose.	Želite mogućnost većeg prinosa, koji pružaju dionice uz stabilnost koju daju obveznice.	Želite veći prinos od novčanog fonda, sredstva nećete uskoro trebati.	Želite stabilnost uloga i trebate pristup uložnim sredstvima u skoroj budućnosti.

Na šta budući dioničar – udjeličar fonda mora paziti?

- Dioničar ne može uticati na portfelj fonda – pristupit će ako mu se sviđa ulagačka orijetacija
- Dioničar treba obratiti pažnju na ono što u prospektu i statutu fonda piše o očekivanoj dobiti i o učestalosti isplate dividende
- Društvo za upravljanje je ono koje upravlja fondom
- Manjinski dioničari fonda trebali bi imati ona prava koja inače imaju dioničari svih dioničkih društava
- Udjeličari u otvorenim fondovima moraju imati potpunu i redovnu obavještenost o vrijednosti i strukturi svojih ulaganja
- Zatvoreni fondovi su skuplji od otvorenih, jer imaju pravnu osobnost (svi troškovi d.d.-a)
- Kod zatvorenih fondova ne postoji pravo zahtijevati otkup dionice od fonda kao što je to moguće kod otvorenog

Presjek stanja na tržištu

- Nepostojanje ISIN kodova u FBiH
- Odnosi sa javnosti zanemareni
- Dostupnost berzanskih informacija limitirana
- Rad na razvoju novih proizvoda
- Razvoj brokerskih kuća u kojim brokerski dio ostaje servis koji upotpunjava ukupnu djelatnost
- Nove emisije vrijednosnih papira

Bliža budućnost

- Reforma mirovinskog sistema
- Aktivnije državno učešće na tržištu kapitala – emisije obveznica i pokretanje kapitalnih investicija
- Povezivanje sektora bankarstva, osiguranja i investicijskih fondova kroz zajedničke proizvode
- Geografska - tržišna disperzija rizika investiranih sredstava svih učesnika na tržištu
- Osnivanje novih otvorenih fondova

Umjesto zaključka - primjer iz okruženja - Hrvatska

- U Hrvatskoj imovina OIF s javnom ponudom u mjesecu avgustu 2009. godine povećana za 3,3% ili 301 milion kuna (cca 80 miliona KM)
- U dioničke fondove uplaćeno 90 miliona kuna (cca 25 miliona KM)
- Učešće pojedinačnih vrsta fondova u ukupnoj imovini: dionički 29%, mješoviti 19%, novčani 45%, obveznički 7%
- Rast CROBEX-a 27,6% u prvih 9 mjeseci (SASX-10 minus 8,4%)

4. Međunarodna konferencija Sarajevske berze – burze
Sarajevo, 13.10.2009.

HVALA NA PAŽNJI

Mr. Nedim Šaćiragić
Predsjednik Uprave ILIRIKA DZU d.o.o. Sarajevo